

Pedagogisch beleidsplan Buitenschoolse opvang Het Maanvisje

Inhoudsopgave

1.	De ontwikkeling van uw kind goed en helder in beeld	3
2.	Visie en pedagogische basisdoelen	4
3.	Algemene informatie over het Maanvisje	6
4.	Emotionele veiligheid	10
5.	Persoonlijke ontwikkeling	13
6.	Sociale ontwikkeling	16
7.	Normen en waarden	18
8.	Samen vóór de kinderen	19
9.	Samen volgen we de ontwikkeling van uw kind	24
10.	Samen met de ouders	28

1. De ontwikkeling van uw kind goed en helder in beeld

Bij buitenschoolse opvang het Maanvisje* willen we een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van elk kind, van kleuter tot tiener. Vanuit onze overtuiging dat je kinderjaren van grote betekenis zijn voor de rest van je leven.

In contact met elkaar ontwikkelen kinderen vaardigheden die belangrijk zijn om uit te groeien tot gelukkige, zelfverzekerde mensen. Samen met alle ouders zorgen we ervoor dat kinderen een goede basis leggen voor hun toekomst en deelname aan onze maatschappij.

Bij het Maanvisje bieden wij uw kind goede zorg in een warme, liefdevolle en veilige omgeving. Dat doen we binnen ons ruim opgezette buitenschoolse opvang.

Persoonlijke aandacht, rust en stabiliteit vinden wij heel belangrijk. Nét als samen plezier maken. Onze pedagogisch medewerkers kijken en luisteren naar wat de kinderen leuk vinden en nodig hebben, en spelen daarop in. Zo kunnen kinderen zich bij ons zorgeloos ontwikkelen, samen met leeftijdsgenootjes.

Hoe wij dat doen? Dat leest u in dit pedagogisch beleid. Het vormt de basis voor de manier waarop wij werken bij het Maanvisje.

Verschillende documenten

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van het Maanvisje. Met behulp van dit pedagogisch beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze het Maanvisje vormgeeft aan het bieden van verantwoorde kinderopvang.

Middels ons Veiligheid- en Gezondheidsbeleid wordt inzichtelijk gemaakt hoe bij het Maanvisje werken en welke afspraken er zijn gemaakt. Met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk, speel en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's.

Ten slotte treft u in ons informatie boekje een beknopte versie van ons pedagogisch beleid en afspraken voortkomend uit het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid die direct voor u als ouder van belang zijn.

Het pedagogische beleidsplan is geen vaststaand gegeven, maar blijft zich in de loop der tijd steeds verder ontwikkelen. Hierbij denkend aan nieuwe pedagogische inzichten, signalen vanuit de groepen en maatschappelijke veranderingen. De wet kinderopvang heeft hier een grote invloed op.

* In de rest van het document schrijven wij het Maanvisje i.p.v. kinderopvang het Maanvisje

2. Visie en pedagogische basisdoelen

Visie

Wij vinden dat kinderen, elk moment van de dag gestimuleerd moeten worden in hun ontwikkeling door ze uit te dagen en in de zone van de naast ontwikkeling te treden. Wij zien onszelf als medeopvoeders van de kinderen en zijn een verlengstuk van thuis. Samen met ouders zorgen wij voor groei in de ontwikkeling van elk kind. Wij kijken per individu wat het kind nodig heeft en respecteren deze waardes. Het kind kan bij ons echt autonoom.

Bij het Maanvisje hebben we daarnaast in het bijzonder aandacht voor 'ervarend leren' en 'samen zijn'. Kinderen krijgen de ruimte om te leren door te experimenteren, uit te proberen en te ervaren. We leren kinderen de vaardigheden die nodig zijn om vrienden te maken, samen te spelen, te delen, ruzie te maken en het weer bij te leggen. Zo zien we de mooiste vriendschappen ontstaan.

Pedagogische basisdoelen

Kinderen ontwikkelen zich van nature. Met onze buitenschoolse opvang richten wij de wereld van het kind zo in dat elk kind optimaal de ruimte krijgt om zich op eigen wijze, veilig en gezond te ontwikkelen. Al heel jong hebben kinderen eigen voor- en afkeuren, een eigen tempo en een eigen manier van uiten van emoties. Het Maanvisje biedt kinderen daarom een omgeving waar zij zichzelf mogen zijn, waar er liefdevol en respectvol naar elk kind gekeken en geluisterd wordt én waar de volwassenen de voorwaarden scheppen, zodat de kinderen zich veilig voelen. De talenten, kwaliteiten en creatieve vermogens van alle kinderen krijgen hierdoor ruim baan. Zo vormen wij een solide basis voor de ontwikkeling van elk kind.

Wij willen dat het kind vertrouwen heeft in zichzelf én de ander en dat het kind:

- voor zichzelf opkomt zonder de ander uit het oog te verliezen.
- zelfstandig is en keuzes durft te maken.
- eigen talenten ontdekt én ontwikkelt.
- ontdekt hoe de ander en de wereld in elkaar zit.
- vrienden maakt en vriendschappen kan onderhouden.
- plezier heeft en lekker in zijn vel zit.

Altijd vanuit de eigen mogelijkheden van het kind, respectvol, spelenderwijs en creatief. Dit zijn bij ons de richtlijnen bij elke interactie met het kind.

Bij het Maanvisje werken we aan de vier opvoedingsdoelen zoals deze in de Wet op de Kinderopvang beschreven staan. Deze zijn:

1. Bieden van emotionele veiligheid: een veilige omgeving creëren, een 'thuis' waar kinderen zichzelf kunnen zijn.
2. Werken aan de persoonlijke competenties: het ontwikkelen van zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt kinderen in staat om allerlei soorten problemen op de juiste manier aan te pakken.

3. Werken aan de ontwikkeling van sociale competenties: o.a. meeleven met andere kinderen, zich kunnen uiten, samen delen, helpen, het opbouwen van vriendschap en het oplossen van conflicten.
4. Het meegeven van waarden en normen: kennismaken met waarden en normen, de 'cultuur' eigen maken van de samenleving waarvan de kinderen deel uitmaken.

3. Algemene informatie over het Maanvisje

Dagindeling

Elke dag heeft een vaste dagindeling, actieve en rustige momenten wisselen elkaar af. De zorg voor kinderen, de activiteitenblokken, het eten en het drinken geeft een basisstructuur aan de dag. Dit geeft rust, veiligheid en duidelijkheid voor het kind.

Een belangrijk rustmoment van de dag is samen iets drinken of eten. Samen eten en drinken bevordert de sociale vaardigheden van kinderen, bovendien is het gezellig. Tijdens de maaltijd is er ook gelegenheid om met elkaar te praten en te luisteren en te zingen. De kinderen worden op een speelse manier gestimuleerd te eten. Indien een kind niet wil eten, wordt dit hem niet opgedrongen, maar zullen wij het kind altijd positief stimuleren. De pedagogisch medewerkers neemt hierover contact op met de ouders/ verzorgers. Tijdens het eten zorgt de pedagogisch medewerkers ervoor dat er netjes wordt gegeten. De pedagogisch medewerkers heeft hierin de voorbeeldfunctie. De kinderen leren zelf een keuze maken wat ze op hun brood willen en welk fruit ze willen eten. Naarmate het kind ouder wordt, stimuleert de pedagogisch medewerkers dat het kind zelf zijn boterhammen smeert en belegt.

Globale dagindeling van de buitenschoolse opvang tijdens een schooldag:

Tijden	Omschrijving
Vanaf 06.00 uur	De kinderen worden gebracht, bijzonderheden worden door de ouder overgedragen aan onze pedagogisch medewerker. Tot dat we met de kinderen aan tafel gaan wordt er samen gespeeld.
07.30 – 08.00 uur	Tijd om te ontbijten. We eten gezamenlijk aan tafel en drinken thee / water of melk
08.00 – 08.15 uur	We pakken onze schoenen en trekken deze aan samen met onze jas. Dan nog even de tas pakken en we mogen naar school toe.
08.30 – 14.45 uur	Kinderen zitten op school
15.00 – 15.30 uur	Het is tijd voor een groepsgesprek aan tafel. Hoe gaat het met iedereen? Hoe was je dag op school? We stimuleren de kinderen om goed naar elkaar te luisteren. Aansluitend drinken we water en eten een tussendoortje (cracker / rijstwafel / peperkoek / soepstengel / biscuit)
15.30 - 16.30 uur	Tijd om even lekker buiten te spelen of in onze jungle. Na het buitenspelen bieden we een gestructureerde activiteit aan.
17:00 uur	We bieden nog een verantwoord tussendoortje aan, zoals: komkommer, paprika en tomaat.
16.00 – 18.00 uur	Vanaf dit moment worden de kinderen opgehaald, er vinden overdrachten met ouders plaats en kinderen mogen vrij spelen.

Globale dagindeling van de buitenschoolse opvang tijdens de vakantie of een studiedag:

Tijden	Omschrijving
Vanaf 06.00 uur	De kinderen worden gebracht, bijzonderheden worden door de ouder overgedragen aan onze pedagogisch medewerker. Tot dat we met de kinderen aan tafel gaan wordt er samen gespeeld.
07.30 – 08.00 uur	Tijd om te ontbijten. We eten gezamenlijk aan tafel en drinken thee / water of melk
08.00 – 09.00 uur	Tijd voor vrij spel. De kinderen mogen zelf kiezen waarmee te spelen en wat te doen.
09.00 uur	Het is tijd voor een moment samen. We zitten met zijn alle aan tafel en beslissen samen wat we die dag gaan doen, wie waarmee wil helpen en waar elkaars behoeftes liggen. Ook is er de ruimte voor een klein spelletje of een kleine activiteit.
09.30 uur	Na het moment samen gaan we met zijn alle aan tafel om fruit te eten en wat te drinken.
10.15 – 11.30 uur	We doen een thema gerichte activiteit en gaan lekker naar buiten of naar de jungle. De ene keer doen we eerst een activiteit en gaan dan naar buiten, de andere keer gaan we eerst naar buiten en doen dan een activiteit. Wanneer het weer het toelaat kan het zelf zijn dat we de activiteit ook buiten uitvoeren.
11.30 – 12.15 uur	We eten boterhammen en drinken melk of water
12.15 – 15.00 uur	Tijd voor vrij spel
13.00 uur	De kinderen die alleen de ochtend komen, gaan naar huis. De kinderen die alleen de middag komen worden gebracht.
13.30 uur	We maken een nieuwe kring met de kinderen die er in de middag bij komen. Na de kring is er ruimte voor vrij spel
15.00 – 15.30 uur	Het tijd voor een kleine tafelactiviteit. Aansluitend drinken we water en eten een tussendoortje (cracker / rijstwafel / peperkoek / soepstengel / biscuit)
15.30 - 16.30 uur	Tijd om even lekker buiten te spelen. Na het buitenspelen bieden we een gestructureerde activiteit aan.
17:00 uur	We bieden nog een verantwoord tussendoortje aan, zoals: komkommer, paprika en tomaat
16.00 – 18.00 uur	Vanaf dit moment worden de kinderen opgehaald, er vinden overdrachten met ouders plaats en kinderen mogen vrij spelen.

Eten en drinken

Wij vinden het belangrijk om kinderen gezonde voeding te bieden en zo positief bij te dragen aan hun ontwikkeling. Wij bieden daarom voornamelijk basisproducten aan uit de Schijf van Vijf. Wij doen een gevarieerd aanbod waar kinderen uit kunnen kiezen. Naast de broodmaaltijd verstrekken wij vers fruit en groente en verantwoorde tussendoortjes zoals rijstwafel, soepstengel, cracker, peperkoek of een biscuit.

Wij hanteren vaste eettijden en eten samen aan tafel. Dit is gezellig en het zorgt voor duidelijke eetmomenten. We nemen rustig de tijd om te eten en zorgen voor een fijne sfeer, maar we tafelen niet te lang. Onze pedagogisch medewerkers eten samen met de kinderen,

ze begeleiden bij de maaltijd en hebben een voorbeeldfunctie. Onze pedagogisch medewerkers bepalen wanneer het kind eet, het kind bepaalt uit een gezond voedingsaanbod wat het eet en hoeveel het daarvan eet.

Wij dringen geen eten op maar stimuleren het wel. Kinderen smeren, zodra dit kan, zelf hun brood. In het pedagogisch praktijkplan van de locatie leest u meer over voeding en eet- en drinkmomenten.

Wij houden rekening met allergieën van kinderen. Er is ook ruimte om individuele afspraken te maken wanneer het noodzakelijk is om af te wijken van het voedingsbeleid, bijvoorbeeld bij een dieet of een bepaalde (geloofs)overtuiging.

Een verjaardag betekent feest en bij een verjaardag mogen kinderen trakteren. Er kan zowel een niet-eetbare traktatie als een eetbare traktatie aangeboden worden. Wij vinden het belangrijk dat de eetbare traktaties zo gezond mogelijk zijn. We vragen ouders dan ook om traktaties zo klein mogelijk te houden en niet te calorierijk te maken. Ouders kunnen de richtlijnen trakteren van het Voedingscentrum raadplegen en de website www.gezondtrakteren.nl

Wennen

Voor het wennen en het afscheid, nemen we de benodigde tijd. Op die manier kan niet alleen het individuele kind, maar ook de groep worden voorbereid. Dit geeft de kinderen duidelijkheid en daarmee een gevoel van veiligheid. Tevens stimuleren we hiermee het groepsproces doordat de kinderen bij elkaar betrokken worden. Voor het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en de groep is het van belang goed en snel te wennen.

Extern wennen: Nieuwe aanmelding

Als een nieuw kind op de buitenschoolse opvang komt mag het altijd eerst, voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum, maximaal 2 keer een dagdeel komen wennen en vanaf plaatsingsdatum nog 1 of 2 keer. Wennen voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum is alleen mogelijk wanneer de plaatsingsovereenkomst aanwezig is. Wanneer er een kind komt wennen wordt er altijd voldaan aan onze pedagogisch medewerker-kind ratio. Ouder(s) vinden het vaak moeilijk om hun kind 'weg' te brengen. Voor hen is de wenperiode dus ook erg fijn.

In overleg worden de wen-data afgesproken en schriftelijk vastgelegd en ondertekend. Ouder(s) krijgen dit formulier mee en een kopie hiervan wordt bij de gegevens van het kind bewaard. Mocht blijken dat het kind langer de tijd nodig heeft om te wennen dan worden in overleg met de ouder(s) nieuwe wenafspraken gemaakt. Bijvoorbeeld nog 2 keer een korte dag op de dagen dat het kind ingepland staat of op een andere dag nog een dagdeel als onze pedagogisch medewerker-kindratio (PKR) dat toelaat. Deze afspraken worden ook weer vastgelegd en ondertekend. Een kopie van dit formulier bewaren we in het dossier van het kind. De wenperiode kan het beste plaatsvinden binnen een tijdsbestek van maximaal 2 weken. Als er langere tijd tussen de wenmomenten zit, gaat het effect van het wennen verloren.

Onze pedagogisch medewerkers hebben ook behoefte aan wenafspraken, zij moeten het kind immers leren kennen. In het belang van het kind zelf, de groep en de medewerkers wordt de ouder(s) gevraagd om in elk geval hun kind minimaal 1 keer een korte tijd te brengen.

Omdat wij uitgebreid aandacht besteden aan het kind dat went, kan er bij extern wennen en een (bijna) volledige bezetting maar één kind tegelijk op een groep wennen. Als de groep niet volledig bezet is, bijvoorbeeld bij de start van een nieuwe groep of tijdens schoolvakanties, kan van deze regel worden afgeweken. Dan kunnen er mogelijk twee kinderen tegelijk komen wennen.

Pedagogisch handelen tijdens de wenperiode

Het doel van de wenperiode is dat het kind zich veilig voelt in de nieuwe situatie en zich vrij gaat voelen om zich in de groep te voegen, te spelen en zich te ontwikkelen. Naast de tijd die het kind nodig heeft op de groep, is het begeleiden van de nieuwe kinderen van belang.

Concreet betekent dit dat:

- de andere kinderen op de hoogte gebracht zijn van de komst van het nieuwe kind;
- het mandje/bakje/tasje voor persoonlijke spulletjes klaar staat;
- het kind wordt voorgesteld in de groep en de andere kinderen die dat kunnen en willen, aan het kind mogen vertellen hoe de dag verloopt, wat de afspraken zijn e.d.;
- wij tijdens de wenperiode continu contact houden met het kind. Zo zitten wij naast of dichtbij het kind dat aan het wennen is en zorgen we voor oogcontact en positieve, bemoedigende woorden;
- wij het kind begeleiden tijdens vrij spel;
- we gaan samen met het kind de ruimte verkennen en laten zien wat het, waar kan doen. Ook gaan wij gericht met hem spelen, zodat het kind ziet wat het kan doen en wat de regels zijn.

4. Emotionele veiligheid

Het eerste basisdoel dat we willen bereiken, is dat kinderen zich fysiek en emotioneel veilig voelen bij het Maanvisje. Voor een optimale ontwikkeling van kinderen is dat veilige gevoel een van de belangrijkste voorwaarden. Een kind dat zich niet veilig voelt, trekt zich terug, durft niet te gaan ontdekken, gaat geen nieuwe contacten aan en kan dus niet profiteren van alle nieuwe kansen en uitdagingen die de buitenschoolse opvang biedt.

Fysieke veiligheid

Het Maanvisje is verantwoordelijk voor de lichamelijke (fysieke) veiligheid van kinderen. Het houdt in dat binnen- en buitenruimtes en speelmaterialen veilig en schoon zijn. Het betekent ook dat er voldoende en gezonde voeding en voldoende beweging wordt geboden.

Er zijn regels en afspraken, gericht op hygiëne en op het voorkomen van onverantwoorde risico's. Pedagogisch medewerkers zien toe op de veiligheid: in spelsituaties en in contact met elkaar. Pedagogisch medewerkers weten wat zij moeten doen als een kind ziek wordt of zich bezeert.

Emotionele veiligheid

Het is belangrijk dat ieder kind zich thuis voelt bij het Maanvisje: op zijn gemak bij onze pedagogisch medewerkers en met de andere kinderen. Gewaardeerd en geaccepteerd om 'zichzelf'. In een emotioneel veilige omgeving durft een kind zichzelf, andere mensen en nieuwe dingen te gaan ontdekken.

Interactievaardigheden

Goed kijken en luisteren naar de In de kwaliteit van de kinderopvang speelt de interactie van onze pedagogisch medewerker met de kinderen een centrale rol. Onze pedagogisch medewerker gaat een lange termijn relatie aan met de kinderen van haar groep. De kinderen bouwen zo een vertrouwensband op met onze pedagogisch medewerkers, waardoor de rol die onze pedagogisch medewerker kan spelen in de ontwikkeling van de kinderen optimaal kan zijn.

Zien wat een kind leuk vindt, een lastige of bedreigende situatie met een grapje oplossen, een onzeker of twijfelend kind steun geven zodat het iets nieuws durft uit te proberen, aanvoelen wat de stemming in de groep is. Het betekent oog hebben voor gebeurtenissen die onveilig voor een kind zijn, zoals pesten en buitensluiten, of de spanning van een negatieve groepssfeer.

Alle pedagogisch medewerkers beschikken over zes pedagogische interactievaardigheden in de omgang met kinderen, te weten:

1. Sensitieve responsiviteit
2. Respect voor de autonomie van het kind
3. Structureren en grenzen stellen
4. Praten en uitleggen
5. Ontwikkelingsstimulering

6. Begeleiden van interacties tussen kinderen

1 Sensitieve responsiviteit

Onze pedagogisch medewerker toont een warme belangstelling voor de kinderen en geeft ze emotionele steun wanneer ze die nodig hebben. Zij reageert over het algemeen tijdig en adequaat op de signalen van de kinderen en fungeert daardoor als veilige haven. Reageren op signalen doet ze door te knikken, te praten en uit te leggen. Als zij niet onmiddellijk op een signaal kan reageren, laat zij in elk geval merken dat zij het heeft opgemerkt en zorgt ervoor dat er tijdig een meer volledige reactie volgt. Dit doet ze door de kinderen aan te kijken, te knikken, of te zeggen ik heb je gezien en kom er zo aan.

2 Respect voor autonomie

Onze pedagogisch medewerker erkent en waardeert alle individuen met hun eigen ideeën en perspectieven. Zij laat dit expliciet merken door de kinderen te stimuleren om zoveel mogelijk zelf te doen en zelf keuzes te maken door het perspectief van kinderen te verwoorden, waardering uit te spreken voor hun ideeën en door toe te staan dat de kinderen onderhandelen over dingen die zij willen. Respectvol omgaan met kinderen uit zich ook in vragen om medewerking van kinderen in plaats van hen te commanderen.

3 Structureren en grenzen stellen

Onze pedagogisch medewerker structureert situaties, activiteiten en taken voor de kinderen zodanig dat zij ze kunnen overzien en met succes kunnen voltooien. Zij stelt voldoende grenzen en doet dat ook tijdig zodat kinderen niet het gevoel krijgen dat zij voortdurend in overtreding zijn. Bij het stellen van grenzen is zij consequent en doortastend. M.a.w. onze pedagogisch medewerker geeft effectief en positief leiding aan kinderen.

4 Praten en uitleggen

Onze pedagogisch medewerker begeleidt op een vanzelfsprekende manier haar interacties met de kinderen met taal. Zij legt steeds uit wat er gaat gebeuren en wat zij doet, luistert naar en reageert op vragen van kinderen en verwoordt hun intenties en gevoelens als zij dat zelf (nog) niet kunnen. Zij praat niet alleen veel met kinderen, maar stemt wat ze zegt ook af op de interesse en het begripsniveau van de kinderen. Zij praat vooral met en niet tegen kinderen, de interacties hebben het karakter van een dialoog. Waarbij onze pedagogisch medewerker een adequate balans hanteert tussen luisteren en praten. Onze pedagogisch medewerker gebruikt haar interacties met kinderen niet alleen om te communiceren, maar stimuleert ook het taalgebruik en taalbegrip van de kinderen. Zij moedigt ze aan om hun gedachten en gevoelens te verwoorden en biedt door haar goed afgestemde taalaanbod de kinderen de kans hun taalvaardigheid verder te ontwikkelen.

5 Ontwikkelingsstimulering

Onze pedagogisch medewerker biedt extra stimulering van de persoonlijke competenties van de kinderen. Zij doet dit door de aandacht van kinderen op bepaalde dingen te richten, door nieuwe activiteiten of nieuw spelmateriaal aan te bieden of ze te wijzen op nieuwe mogelijkheden van het spelmateriaal. Onze pedagogisch medewerker stemt die stimulering goed af op de aandacht, het ontwikkelingsniveau en de toestand van de kinderen, waardoor zij de interesse van de kinderen prikkelt terwijl ze over stimulering voorkomt.

6 Begeleiden van interactie tussen kinderen

Onze pedagogisch medewerker besteedt aandacht aan positieve interacties tussen kinderen en probeert deze te bevorderen. Het gaat om twee soorten gedrag:

1. Het positief reageren op positieve interacties tussen kinderen die zich spontaan voordoen; Dit doen we door te benoemen wat we zien en de kinderen te complimenteren.
2. Het zelf actief bevorderen van positieve interacties tussen kinderen. Dit kan door een situatie te creëren die de kans op positieve interacties vergroot. Ofwel door kinderen actief op elkaar te richten en hen aan te moedigen tot positieve interacties wanneer zich daar een geschikte gelegenheid voordoet.

Onze pedagogisch medewerker laat beide soorten gedrag zien door consistent positief te reageren op spontane positieve interacties tussen kinderen én bevordert deze interacties actief door situaties te creëren om dit gedrag uit te lokken of door kinderen aan te moedigen om positieve interacties aan te gaan. Daarnaast begeleidt onze pedagogisch medewerker kinderen bij het aangaan en oplossen van conflicten. Zij zal daarbij zoveel mogelijk als bemiddelaar optreden en kinderen de gelegenheid geven hun zienswijze te uiten en met elkaar oplossingen te bedenken.

Bij alles wat pedagogische medewerkers doen bij de buitenschoolse opvang spelen deze 6 interactievaardigheden altijd een rol.

Kinderen zijn trots op wat ze kunnen. Ze willen dat laten zien en delen. Daarom hebben we de competenties vertaald in hun woorden. Zo komen we tot de volgende soorten van competenties:

Kijk, ik mag er zijn

Het gevoel er te mogen zijn en op anderen te kunnen vertrouwen ontstaat bij kinderen in relatie met andere mensen. Belangrijke voorbeelden:

- » Vertrouwen in pedagogisch medewerkers. Het kind kan steun zoeken en zich laten troosten, bij- voorbeeld bij het brengen. Bij het spelen gebruikt het kind onze pedagogisch medewerker als veilig baken en zoekt nabijheid of oogcontact.
- » Bewustwording van zichzelf. Bijvoorbeeld van eigen smaak bij het eten. Het kind durft iets te ondernemen. Het kind laat merken als hij of zij een aanraking niet fijn vindt bij het verzorgen.
- » Vertrouwen op eigen kracht en vermogen. Het kind leert door vallen en opstaan en is niet snel ontmoedigd. Het kind wil zelf problemen oplossen en onderzoekt zijn of haar omgeving.
- » Bewustwording van identiteit, sekse, leeftijd en persoonlijke kenmerken;
- » Positieve levenshouding: plezier in eigen lijf en leven, plezier in het omgaan met anderen. Het kind geniet van knuffels van onze pedagogisch medewerkers, eet met smaak, geniet van bewegen en nieuwe vaardigheden.

5. Persoonlijke ontwikkeling

Het tweede pedagogische basisdoel is het bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competentie van kinderen. Het gaat dan zowel om de ontwikkeling van de persoonlijkheid van kinderen als om de ontwikkeling van hun talenten. Persoonlijkheidsontwikkeling gaat bijvoorbeeld over steeds meer zelfstandig kunnen zijn, zelfvertrouwen ontwikkelen en frustratietolerantie (tegen een stootje kunnen).

Het betekent ook een eigen identiteit ontwikkelen en steeds beter weten wat je wilt en wat je wel en niet goed kunt. Talentontwikkeling kan op allerlei gebieden plaatsvinden: op intellectueel, lichamelijk en creatief terrein. De ontwikkelingsmogelijkheden van het Maanvisje passen binnen de context van vrijetijdsbesteding. Het is juist die vrijheid die kinderen hebben binnen het Maanvisje die iets unieks bijdraagt aan de persoonlijkheidsontwikkeling van kinderen. Kinderen leren bij het Maanvisje veel: zelfstandig zijn, zelfvertrouwen, flexibiliteit, keuzes maken, problemen aanpakken en je aanpassen aan omstandigheden. Daarnaast wordt er bij het Maanvisje een uitgebreid aanbod gegeven van activiteiten en materialen.

Een kind moet dankzij het aanbod de kans krijgen om zichzelf te ontdekken. En dat kunnen nieuwe en andere kwaliteiten zijn dan op school of thuis uit de verf komen. Een goed aanbod biedt de kans om op al die gebieden te ontdekken wat je als kind kunt.

Onze pedagogisch medewerker houdt hier bij het samenstellen van het programma rekening mee. Natuurlijk worden bij een activiteit altijd meerdere competentiegebieden tegelijkertijd aangesproken.

Op de volgende manier dragen de pedagogisch medewerkers bij aan de persoonlijke competentie:

- We kijken bij het Maanvisje wat de kinderen nodig hebben voor hun ontwikkeling en bieden dat aan. We hebben een juiste afwisseling tussen sturing, spelverrijking en het vrij spelen.
- De pedagogisch medewerkster heeft oog voor de interesse en behoeftes van elk individuele kind en tegelijkertijd het groepsproces en de activiteiten zo aan te bieden dat iedereen aan bod komt.
- De pedagogisch medewerkster geeft op tal van gebieden stimulans. Je kan hierbij denken aan samen eten koken, naar de winkel gaan voor een boodschapje of bij de opa en oma's op bezoek gaan.
- Kinderen zijn vaak intrinsiek gemotiveerd om nieuwe dingen te leren, maar hebben hierbij soms een zetje over de drempel nodig van de pedagogisch medewerkster. Hierbij is het van groot belang dat de eigen talenten van de pedagogisch medewerkster te benutten. Ter voorbeeld: Een pedagogisch medewerkster die goed koekjes kan bakken, dit is inzet als activiteit met de kinderen.

Kijk, ik kan het zelf! Het lukt mij

- Grof motorische vaardigheden, zoals kruipen, lopen, rennen, springen, glijden, schommelen, dansen.
- Evenwicht bewaren, zoals bij los zitten, lopen, zich omdraaien, kopjeduikelen.

- Fijn motorische vaardigheden bij het eten, aan- en uitkleden en spelen met fijner materiaal als blokjes, insteekblokken, papier, verf, puzzels.
- Bewegen op muziek en maken van ritmische bewegingen.
- Plezier in bewegen, gevaar onderkennen.
- Plezier in zintuiglijke ervaringen als voelen, ruiken, horen, proeven, zien.
- Bouwen en uitvinden. Het kind vindt oplossingen bij het maken van garages van blokken, hutten bouwen, bruggen maken, enzovoort.

Kijk, ik voel, denk en ontdek

- Begrijpen en benoemen van emoties en bedoelingen bij verzorgen en samenspelen. Boos, blij, verdrietig, moe, pijn, nodig moeten plassen, mee willen doen, niet mee mogen doen, enzovoort.
- Gebruiken van alle zintuigen bij het verkennen van de wereld. Horen, zien, voelen, proeven, ruiken. De wereld willen ontdekken.
- Kennen van woorden voor vertrouwde dieren, planten en dingen, voor de seizoenen en het weer.
- Zoeken naar verbanden tussen gebeurtenissen (oorzaak – gevolg); logisch denken.
- Ordenen, meten en tellen, verzamelen van vertrouwde dingen en materialen.
- Geconcentreerd (alleen) spelen en vasthouden aan een plan; doorzettingsvermogen.

Luister, ik kan het zelf zeggen

Zelfs de allerjongste kinderen hebben vaardigheden om zichzelf kenbaar te maken. Door geluidjes, gebaren, kijken, oogcontact. Rond het eerste jaar komt daar de taal bij. De taal van jonge kinderen is aanvankelijke zeer beperkt, maar effectief voor de goede verstaander.

Competenties die kinderen ontwikkelen, zijn:

- Praten met woorden en in eenvoudige zinnen, eventueel tweedetaalverwerving.
- Non-verbale communicatie begrijpen en gebruiken.
- Beurt nemen en geven
- Gemotiveerd zijn om anderen te begrijpen en om zichzelf begrijpelijk te maken.
- Luisteren naar een verhaal.
- Vertellen wat het voelt, wil of heeft meegemaakt. » Kijken naar en begrijpen van plaatjes en foto's.
- Begrijpen van de betekenis van geschreven taal.

Kijk, ik ben een lief en goed kind

- Te gehoorzamen en goede manieren te laten zien. Het kind kan aanwijzingen van onze pedagogisch medewerkers opvolgen en luisteren. Het kind kan rituelen opvolgen als handen wassen, vieze schoenen uittrekken, gezicht schoonmaken na het eten; groeten bij weggaan en binnenkomen.
- Voor zichzelf op te komen. Als het kind onheus behandeld is, kan het dat zeggen en duidelijk maken. Het kind zegt als hij of zij iets graag wil.
- Morele gevoelens te uiten als trots, schuld en schaamte. Als het kind iets fout of goed heeft gedaan, is dat duidelijk of laat hij of zij dat duidelijk zien in lichaamstaal. Het kind kan het ook zeggen met woorden.

- Respect te hebben voor diversiteit. Het kind weet dat niet alle kinderen hetzelfde zijn. Dat sommige kinderen meer en anderen minder kunnen. Dat sommige kinderen een andere taal spreken en ander voedsel eten.

Kijk, ik kan dansen, zingen en iets maken

Ritmes en bewegen en zanggeluid maken horen bij de natuur van mensen. Evenals de neiging om zich uit te drukken in materie, door verven, tekenen, kleien, dingen maken en versieren. Plezier in schoonheid, eigen lijf en samenzijn zijn hiermee verbonden.

Competenties die kinderen leren, hebben betrekking op:

- Dans en beweging
- Zingen en muziek maken.
- Teken, verven en beeldende uitingen.
- Bouwen en constructies van klein en groot materiaal

6. Sociale ontwikkeling

Het derde basisdoel is dat kinderen hun sociale competenties kunnen ontwikkelen. Sociale competenties gaan over contacten met anderen in allerlei verschillende sociale situaties: in een groep leeftijdgenoten of op een feest met volwassenen, tijdens een georganiseerde activiteit of juist tijdens het vrij spelen zonder toezicht. Kinderen maken daarin eigen keuzes: Met wie wil ik spelen? Wat gaan we doen? Wat doe ik wanneer mijn vriend(in) iets anders wil doen dan ik? Hoe sluit ik me aan bij een groepje waar ik nog niet echt bij hoor?

Vaak regelen kinderen hun sociale relaties zelf heel goed. Ze leren al doende wat wel en niet werkt. Door ruzie te maken en deze zelf weer op te lossen, door hun neus te stoten als ze te bazig of te verlegen zijn. Door plezier te ervaren in het echt samen spelen. Het Maanvisje kan vrijheid van handelen en onderhandelen bieden voor kinderen, of zoals een pedagogisch medewerker het verwoordt: 'Wij slaan de paaltjes om de wei, daarbinnen kunnen ze met elkaar hun gang gaan.'

Kinderen kunnen hun sociale competentie het beste ontwikkelen in een groep waar voldoende potentiële vriend(innet)jes aanwezig zijn. Kinderen van hun leeftijd dus. Bovendien moet er tijd en ruimte zijn om op eigen initiatief met andere kinderen te spelen, ook zonder de aanwezigheid van onze pedagogisch medewerker.

Het vraagt van onze pedagogisch medewerker een adequate begeleiding. De inbreng van onze pedagogisch medewerker kan nodig zijn om het spel uit te leggen, van de juiste regels te voorzien of om iets toe te voegen als verrijking van de spelmogelijkheden. Soms is ingrijpen noodzakelijk als een ruzie uit de hand loopt, als er sprake is van pestgedrag of als het een kind echt niet lukt om samen met anderen te spelen.

Pedagogisch medewerkers zijn een rolmodel voor de kinderen in de manier waarop zij zich in sociale situaties gedragen. Hun wijze van steun bieden, troosten of solidariteit, is voor kinderen een voorbeeld. Ook de manier waarop een pedagogisch medewerker contact maakt met collega's en ouders wordt door kinderen nauwkeurig waargenomen.

Meningen en ideeën over sociale omgang spelen een belangrijke rol bij kinderen vanaf ongeveer 9 jaar. Zij zijn druk met het ontdekken van zichzelf en elkaar, en de juiste sociale omgangsregels moeten af en toe worden uitgeprobeerd. Het onderzoeken van grenzen hoort bij het ontwikkelen van sociale competentie. Die grenzen worden wel eens overschreden. Bij dit basisdoel hoort ruimte bieden voor experiment, maar ook helder begrenzen van wat wel en niet sociaal acceptabel is.

Kijk, we doen het samen

- Hulp vragen en ontvangen. Bijvoorbeeld wanneer een spelletje onduidelijk is of een spelletje niet helemaal lukt zoals het kind graag zou willen.
- Gevoel van erbij horen en verbondenheid met familie en de groep bij het Maanvisje. Het kind is blij als het wordt opgehaald en kijkt graag naar foto's van thuis. Het kind is trots op zijn of haar ouders. In de groep hebben we kinderen vriend(innet)jes en weten ze dat onze pedagogisch medewerker er altijd is voor hun door beschikbaar en aanwezig te zijn.

- Anderen aanvoelen en rekening houden met elkaars gevoelens. Het kind kan andere kinderen troosten en snapt wanneer hij of zij een ander niet moet storen. Het kind kan aanwijzingen van onze pedagogisch medewerker opvolgen.
- Imiteren. Het kind kan goed kijken en nadoen, zowel volwassenen als kinderen. Het kind kan ook gedrag voordoen en andere kinderen uitdrukkelijk uitnodigen om te imiteren.
- Samen spelen. Het kind kan beurten geven en nemen, snappen wat andere kinderen willen, bij het spel van andere kinderen aansluiten, conflicten oplossen en verzoenen.
- Initiatief nemen en volgen, en leidinggeven en accepteren. Het kind kan een spel beginnen en andere kinderen rollen geven.
- Bijdragen aan het geheel en helpen. Het kind kan helpen met opruimen, tafeldekken, schoonmaken, jongere kinderen helpen, troosten, cadeautjes maken, feest helpen voorbereiden.
- Zorg voor de natuur. Het kind weet hoe hij of zij met planten en dieren moet omgaan, is nieuwsgierig en zorgzaam.

7. Normen en waarden

Het vierde basisdoel waar het Maanvisje aan werkt, is de socialisatie van kinderen. Kinderen moeten de kans krijgen om de waarden en normen te leren kennen van de samenleving waar zij deel van uitmaken. Ook cultuuroverdracht hoort tot dit pedagogisch doel: tradities, feesten, rituelen, religieuze uitingen, kledingcodes, gewoontes in de samenleving.

Het Maanvisje vormt een bredere samenleving dan het gezin. Zeker als kinderen van verschillende scholen samenkomen bij de kinderopvang kan dit een nieuwe mix geven van sociale achtergronden, leefstijlen en omgangsvormen. Kinderen krijgen extra kansen om kennis te maken met de diversiteit van deze samenleving. Overigens geldt dit niet alleen voor de kinderen, maar ook voor onze pedagogisch medewerkers en de ouders. In de buitenschoolse opvang leren alle deelnemers van en met elkaar.

Pedagogisch medewerkers hanteren de kinderopvang als middel om waarden en normen over te dragen. Zij betrekken de kinderen bij het nadenken over het omgaan met computers en televisie, over de inrichting van de ruimte en over het programma voor de zomervakantie. Kinderen leren zo om na te denken voordat een besluit wordt genomen. Ze leren verantwoordelijkheid krijgen en dragen. Afspraken die eenmaal zijn gemaakt, kun je niet zomaar weer naast je neerleggen. Regels die je samen bedenkt gelden voor iedereen, ook voor jezelf. De groepsruimte gezellig en netjes houden is een taak voor iedereen. En als oudere is het heel normaal dat je een jonger kind helpt of een verdrietig kind troost als er iets misgaat. De wijze waarop pedagogisch medewerkers de kinderen begeleiden in het omgaan met waarden en normen speelt een grote rol. Onze pedagogisch medewerker leeft de regels zelf consequent en op de juiste manier na. Dus: niet schreeuwen in de groepsruimte, een kind laten uitpraten, niet opstaan als je in de kring zit.

Goede afstemming tussen ouders en pedagogisch medewerkers en begeleiders over de omgangsregels heeft positieve effecten op de socialisatie van kinderen. Regels en afspraken die een kind steeds tegenkomt in verschillende situaties zal hij sneller en beter navolgen. Zeker als de volwassenen op al die plaatsen in grote lijnen hetzelfde gedrag naleven, is het leereffect voor een kind groot. Hij herkent de afspraken en weet wat er van hem wordt verwacht.

Binnen het Maanvisje leren kinderen met respect met elkaar, de medewerkers en de spullen om te gaan. Daarnaast is er een duidelijk dagritme met heldere en duidelijke regels zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn. Dit geeft voorspelbaarheid in de dag, maar ook duidelijkheid voor de kinderen. Kinderen weten met duidelijke normen en waarden waar ze aan toe zijn en wat wel mag maar ook zeker wat niet mag. Onze pedagogisch medewerker steunt ze hierin door te praten en uit te leggen.

8. Samen vóór de kinderen

De groep

De kinderen en onze pedagogisch medewerkers horen bij elkaar in een vaste stamgroep waar kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar opvang geboden wordt. Deze vaste en veilige situatie is een mooie oefenplaats. Er zit een grote diversiteit aan kinderen in de groep, de vaste rituelen en gebruiken maken dat de kinderen zich met de groep verbonden voelen.

Bij het Maanvisje worden de kinderen opgevangen in de stamgroep 'de zeepaardjes' en deze groep bestaat per dagdeel uit maximaal 11 kinderen. Hier worden kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar bij elkaar in een groep opgevangen.

Onze kinderen hebben minimaal 1 vast gezicht en maximaal 3 vaste gezichten.

Vaste gezichten in onze kleinschalige kinderopvang

Binnen onze kleinschalige kinderopvang werken wij met een vast en overzichtelijk team van pedagogisch medewerkers. Door deze kleinschaligheid zijn alle pedagogisch medewerkers vaste gezichten voor alle kinderen. De medewerkers werken structureel op de groep en zijn daardoor voor kinderen en ouders herkenbaar en vertrouwd.

Alle pedagogische medewerkers:

- Kennen alle kinderen persoonlijk
- Zijn op de hoogte van de individuele behoefte, routine en ontwikkelfase van ieder kind.
- Onderhouden actief contact met ouders
- Zijn voor ouders aanspreekpunt bij breng en haal momenten

Ook andersom geldt dat:

- Kinderen alle pedagogisch medewerkers kennen en zich veilig voelen bij ieder van hen
- Ouders alle medewerkers kennen en weten bij wie ze terechtkunnen met vragen en bijzonderheden

Door deze werkwijze is er continuïteit en emotionele veiligheid voor de kinderen. Wordt er voldaan aan de vaste gezichtenregeling. Kunnen we flexibel roosteren zonder (bijvoorbeeld bij pauzes, ziekte of verlof), zonder dat dit ten koste gaat van herkenning en vertrouwen voor het kind. Bij de baby's wordt er extra rekening gehouden met vertrouwde momenten zoals voeden, slapen en troosten. Op deze momenten is er altijd een pedagogisch medewerker aanwezig die het kind goed kent.

Extra dagdelen afnemen

Het kan voorkomen dat ouders een extra dag opvang nodig heeft voor de kinderen. Deze extra dag wordt door de ouders aangevraagd. Wij kijken naar de beschikbaarheid op de betreffende groep en zullen op basis daarvan beslissen of er een dag extra opvang afgenomen kan worden. Een extra dag kan alleen op de eigen stamgroep afgenomen worden!

De binnenruimte

Een goed ingerichte ruimte nodigt uit tot spel en gezellig samenzijn. De groepsruimten bij het Maanvisje stralen rust en huiselijkheid uit. Het speelgoed en de materialen sluiten aan bij de ontwikkeling van de kinderen. De groep is overzichtelijk en open. Het materiaal is voor kinderen gemakkelijk te pakken en te verplaatsen. Er is materiaal dat de creativiteit en inventiviteit van kinderen stimuleert en dat de kinderen ook helpt om grip te krijgen op de omgeving. De bakjes, bordjes, poppen en speeldieren worden bekeken, benoemd en zij worden ingezet door de kinderen. Het is door de inrichting en ordening van de ruimten duidelijk voor de kinderen waar er getekend, gefietst of gerend mag worden. En waar je naar het toilet gaat of eet.

Bij het Maanvisje creëren we een omgeving die kinderen stimuleert om fantasievol en creatief te zijn. Kinderen zijn al jong in staat merkvoorkeuren op te bouwen en zijn nog niet voldoende in staat om commercie op een juiste waarde in te schatten. Dit kan hun creatieve uitingen beïnvloeden en bepalen.

De buitenruimte

We gaan zo veel mogelijk met de kinderen naar buiten, in de zomer soms wel de gehele dag. We kunnen bij de dagopvang kinderen meespelen op de speelplaats, maar maken ook gebruik van het park en de omliggende speeltuinen.

Buiten ruik, voel en zie je andere dingen. Onze unieke buitenruimte is groot en omsloten en speciaal ontworpen zodat alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden. In de tuinen kunnen de kinderen op avontuur gaan. Er is veel variatie in begroeiing en speelmogelijkheden. De kinderen kunnen zich uitleven en naar hartenlust met water, zand, aarde en takjes spelen. Zij kunnen zich verstoppertje spelen. Er zijn fietsen en andere materialen die de grove motoriek helpen ontwikkelen. In de moestuin mag je tuinieren, de natuur ervaren en je laten verwonderen door de eerste zelf gezaaide en nu uitgegroeide aardbei.

Verlaten van de stamgroep

Het kan zijn dat kinderen de stamgroep verlaten om;

- Buiten te gaan spelen in onze aangrenzende buitenruimte of in het nabijgelegen park
- Om samen met de pedagogisch medewerker een uitstapje te maken naar bijvoorbeeld de kinderboerderij, de supermarkt of de opa's en oma's
- Spontane andere uitstapjes

Wanneer kinderen de stamgroep verlaten nemen wij de volgende maatregelen om dit zo goed en veilig mogelijk te laten verlopen voor de kinderen.

- Wij zorgen ervoor dat tenminste een medewerkster een telefoon bij heeft.
- Wij nemen altijd een tas mee waarin het volgende zit: een EHBO koffer - tissues en een pakje billendoekjes.
- Een medewerkster heeft toegang tot kidsadmin waarin de aanwezigheidslijst van betreffende dag te zien is. Voordat we de stamgroep verlaten maken we in kidsadmin inzichtelijk welke kinderen de stamgroep verlaten.
- In kidsadmin hebben we toegang tot de gegevens van de kinderen zoals noodtelefoonnummers van ouders in geval van noodgevallen.
- Tijdens het verlaten van de stamgroep houden we ons ten alle tijden aan de BKR.
- Wanneer een kind intern gaat wennen, kan de medewerksters van de buitenschoolse opvang bij de gegevens van het kind van de dagopvang. Ook hierbij zorgen we dat tijdens het intern wennen ook de BKR niet overschreden wordt.

Samenvoegen

In sommige weken van het jaar, zoals in vakanties, kan het zijn dat het rustig is op de buitenschoolse opvang. Op die momenten, wanneer het niet meer dan 4 kinderen betreft, kiezen we ervoor om de buitenschoolse opvang samen te voegen met de dagopvang. Dit om de kinderen van de buitenschoolse opvang een goed en leuk programma te kunnen bieden waarbij er voldoende speelgenootjes zijn. Wanneer er 5 kinderen of meer zijn, dan bevinden de kinderen van de buitenschoolse opvang zich op hun eigen groep.

Beroepskracht kind leidsterratio (BKR)

Binnen het Maanvisje werken we met een vaste stamgroep 'de zeepaardjes'. Op deze groep werken gekwalificeerde pedagogisch medewerkers en wordt er altijd rekening gehouden met de kind – leidster ratio.

- één pedagogisch medewerker per elf aanwezige kinderen tot 12 jaar;

Bovenstaand schema's is afgeleid van de rekentool die het ministerie van SZW op basis van gemaakte afspraken tussen convenantpartijen zoals de Brancheorganisatie Kinderopvang en ouderbelangenvereniging BOinK heeft gemaakt. De rekentool is te vinden op www.1ratio.nl

Afwijking BKR

Pauzeregeling tijdens vakantieopvang en studiedagen

Tijdens de vakantieopvang en op studiedagen wordt de pauze van de pedagogisch medewerker van de BSO overgenomen door een andere pedagogisch medewerker. Dit zorgt ervoor dat de BSO-medewerker ongestoord pauze kan houden. De overname gebeurt altijd door een vaste medewerker, zodat de kinderen vertrouwde gezichten zien. Alle BSO-kinderen kennen de pedagogisch medewerkers van de dagopvang, wat bijdraagt aan een vertrouwde en veilige omgeving.

Daarnaast is er vaak een pedagogisch medewerker (manager/coach) op kantoor die te allen tijde kan bijspringen tijdens de pauzes. Zodat we altijd voldoen aan het minimaal aantal vereiste beroepskrachten.

In de wet Kinderopvang is vastgelegd wat het aantal toegestane kinderen is ten opzichte van het aantal pedagogisch medewerkers. Hier houden wij ons aan bij het Maanvisje. In de wet

is ook vastgelegd dat we hier 3 uur op een dag (bij een openstelling van 10 uur en meer) vanaf mogen wijken. Bij de Buitenschoolse Opvang van Kinderopvang Het Maanvisje wijken wij niet af. Er is altijd een vast gezicht aanwezig in reguliere schoolweken, vakanties en op studiedagen.

Achterwachting

Bij het Maanvisje werken we met een team van professionele medewerkers welke binnen onze ruime openingstijden van 06.00-18.00 uur aanwezig zijn. Dagelijks zijn er meerdere pedagogisch medewerkers aanwezig en zorgen ervoor dat er in geval van calamiteiten altijd iemand bereikbaar is.

In de vakantie kan het voorkomen dat er iemand een tijdje alleen op de groep staat. De achterwachting geregeld volgens de volgende criteria:

- Bij één PM-er op de locatie geldt dat de achterwachting telefonisch bereikbaar is en op 15 minuten afstand moet zijn.
- Bij twee PM-ers op de locatie geldt dat tijdens de pauze er altijd een andere volwassene in het gebouw moet zijn. Dus werk je met zijn tweeën alleen in een gebouw dan moet de collega die pauze heeft op de locatie blijven.
- Bij de achterwachting worden KDV en BSO niet als aparte werksoorten beschouwd

Vierogen principe

Wij vinden de veiligheid van kinderen extreem belangrijk en daarom werken wij volgens het vierogen principe. Dit houdt in dat er gedurende de dag, altijd extra ogen aanwezig zijn die mee kunnen kijken/ mee kunnen luisteren. Wanneer in de ochtend nog maar een paar kinderen aanwezig zijn van zowel de dagopvang als de voorschoolse opvang, lopen ouders voortdurend in en uit en is er sociale controle door ouders. We kiezen ervoor om de ouders in de ochtend tot 07:45 wel naar binnen te laten komen, zodat de sociale controle gewaarborgd blijft. In de ochtend tot 07:45 is het namelijk rustig op de groep en ervaren de kinderen hier weinig hinder aan. We kijken hierin altijd naar het belang van de kinderen. Het bieden van rust, veiligheid en een vertrouwd gevoel staat bij ons altijd centraal. Na 08:00 worden de meeste kinderen pas gebracht en zullen de overdrachten buiten verzorgd worden. Vanaf 07:45 is er altijd een tweede collega aanwezig waardoor het vierogen principe gewaarborgd wordt.

Tijdens werkdagen waarbij twee medewerkers werkzaam zijn, is men maximaal 1,75 uur per dag (openen) alleen op de groep. Tot 07:45 is er sociale controle door ouders. De deuren van de groepen staan open en de manager is zoveel mogelijk aanwezig en stapt op onverwachte momenten binnen. Ramen van de groepen worden zo geveerd of beplakt met knutselwerkjes dat er altijd transparantie is om te waarborgen. Aan het einde van de dag sluiten altijd twee pedagogisch medewerkers.

Uitstapjes:

Het wandelen en het maken van uitstapjes vindt plaats op openbare plekken. Dit verkleint het risico dat een medewerker zich niet gecontroleerd voelt. Daarnaast zijn de medewerkers er met elkaar alert op dat ze zoveel mogelijk met twee medewerkers wandelen. Tijdens uitstapjes en wandelingen zijn de medewerkers herkenbaar door de het

werkshirts met logo en of een van de medewerkers draagt de jas waarop het logo van de kinderopvang duidelijk zichtbaar is. De manager is altijd op de hoogte van uitstapjes.

Medewerkers die bij ons in dienst treden gaan de eerste weken niet alleen op uitstapje of wandelen met de kinderen. Zij gaan alleen op uitstapje/wandelen tezamen met een vaste pedagogisch medewerker. Pas wanneer een medewerkster haar proeftijd van 2 maanden voorbij is, dan mag er eventueel alleen op uitstapje gegaan worden.

Invalkrachten die niet wekelijks bij het Maanvisje werkzaam zijn gaan niet alleen op uitstapjes.

Sollicitatieprocedure:

Tijdens de sollicitatieprocedure worden referenties gecontroleerd. Voordat een pedagogisch medewerkster aanvangt met werken vraagt zij een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan en kan deze aanvraag overhandigen, voordat zij aanvangt met werken.

9. Samen volgen we de ontwikkeling van uw kind

10 minutengesprek

Bij het Maanvisje heeft ieder kind een mentor, dat is een pedagogisch medewerker van de groep van uw kind. Bij de start van de buitenschoolse opvang krijgt u te horen wie de mentor is van uw kind. Deze mentor is uw aanspreekpunt als het gaat om de ontwikkeling en welbevinden van uw kind. De mentor volgt de ontwikkeling van uw kind en voert de oudergesprekken.

- Eén keer per jaar 10 minutengesprek

Ook wordt de ontwikkeling en welbevinden van kinderen intern besproken tijdens de groepsoverleggen met onze pedagogisch medewerkers van de groep van uw kind. Als pedagogisch medewerkers iets opvalt in de ontwikkeling van uw kind of het vermoeden heeft dat er iets aan de hand is met uw kind dan wordt dit met de ouders besproken of ze dit herkennen en wordt afgesproken welke stappen ondernomen moeten worden. Wanneer ouders een zorgvraag hebben over de ontwikkeling van hun kind kunnen ze altijd een extra gesprek aanvragen.

Wij proberen aan alle kinderen de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft. Dit doen wij niet alleen. We werken nauw samen met zorgpartners uit de wijk of omgeving. Ons uitgangspunt hierbij is dat we alles doen in overleg met ouders want ouders kennen hun kind het beste. Onze pedagogisch medewerker of de manager zal u hierover altijd uitgebreid informeren.

Onze pedagogisch medewerkers hebben trainingen gevolgd op het gebied van observeren en communiceren zodat ze op een verantwoorde manier de zorgbehoefte van kinderen in kaart kunnen brengen en hierover in gesprek gaan met ouders.

Mentor

Ieder kind in de kinderopvang krijgt een mentor. De mentor is een pedagogische medewerker uit de groep van het kind die de ontwikkeling van het kind stimuleert. Zijn er bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind, dan gaat de mentor in gesprek met de ouders en verwijst de ouders zo nodig door voor verdere hulp.

Hoe weet u wie de mentor van uw kind is?

- U ontvangt tijdens de intake een formulier waarop de naam van de mentor vermeld is en waarbij ook kort beschreven wordt wat het doel van de mentor is.
- In het ouderportaal is voor ouders inzichtelijk gemaakt wie de mentor van het kind is.
- Eens per jaar, heeft u met de mentor van uw kind een 10 minutengesprek over de ontwikkeling van uw kind. Bij zorgen, wordt er uiteraard eerder een gesprek aangegaan.

Het kan weleens voorkomen dat de mentor langdurig ziek en/of verlof heeft. In dit geval zal u als ouders geïnformeerd worden over een eventuele vervanger. Dit is altijd een van de vaste pedagogisch medewerkers.

Extra ondersteuning?

Wij willen dat elk kind zich bij ons goed kan ontwikkelen en zich fijn voelt bij ons. Onze pedagogisch medewerkers kunnen altijd advies inwinnen bij onze pedagogische coaches als zij vragen hebben hoe zij een kind het beste kunnen ondersteunen of stimuleren.

Soms blijkt dat een kind meer ondersteuning nodig heeft dan wij kunnen bieden. Wij kunnen hierin samenwerken met externe zorgaanbieders zoals fysiotherapeuten en logopedisten. We bekijken per situatie hoe we dit het beste kunnen invullen. Dat doen wij samen met u.

We doen het samen

In alles wat we doen proberen we de leefwerelden waarin kinderen opgroeien te verbinden: thuis, kinderopvang, buurt en school. Zo creëren we een emotioneel positief klimaat waarin kinderen kunnen groeien en ontwikkelen. Instellingen gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening en samenwerkingspartners:

- Basisteam Jeugd & Gezin
- Jeugdverpleegkundige
- Bibliotheek
- GGD Hart voor Brabant
- Consultatiebureau
- Bureau Jeugdzorg
- Veilig Thuis
- Logopedist

In opdracht van de gemeente worden de kinderopvang locaties in de gemeente Oss jaarlijks geïnspecteerd door de GGD. De GGD controleert de naleving van de eisen die gesteld worden in de Wet Kinderopvang. Elke inspectie wordt vastgelegd in een inspectierapport. De inspectierapporten zijn terug te vinden op onze website.

Basiszorg

Wanneer we als kinderopvangorganisatie geconfronteerd worden met signalen van kindermishandeling in de thuissituatie, een geweld- of zedendelict door een medewerker van de kinderopvang of seksueel grensoverschrijdend gedrag door kinderen op de opvang vinden we het van groot belang hier op een professionele manier mee om te gaan. Het Maanvisje werkt volgens de Wet Kinderopvang, dit betekent dat we werken volgens het protocol 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang van juni 2018. Dit protocol is te vinden op onze website. Met Veilig Thuis, kunnen we overleggen welke hulp we zelf kunnen bieden of organiseren. In ons veiligheids- en gezondheidsbeleid kunt u lezen welke maatregelen we genomen hebben om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch gebeurt.

De pedagogisch medewerkers zijn deskundig in het herkennen en bespreken van signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld en kindermishandeling. Onder signaleren wordt verstaan het waarnemen en interpreteren van aanwijzingen in gedrag en lichamelijk welzijn van het kind, in het gedrag van de ouders en in de gezinsomgeving die mogelijk wijzen op huiselijk geweld of kindermishandeling. Deze signalen dienen zo snel mogelijk te worden neergelegd bij de aandacht functionaris, direct leidinggevende of de beleidsmedewerker (Carine van Zandvoort). De beroepskracht dient ook alert te zijn op signalen die wijzen op

een geweld- of zedendelict gepleegd door een collega of signalen die wijzen op seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Kinderopvang het Maanvisje werkt volgens de richtlijnen van de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. Al onze pedagogische medewerkers kennen de signalen en weten hier accuraat op te reageren. Wij gaan altijd met de ouder in gesprek wanneer we zorgen hebben over het kind of de gezinssituatie, ook bij vermoedens van kindermishandeling. Onze visie op kindermishandeling is dat ouders altijd het beste voor hebben met de kinderen, alleen dat in sommige gevallen de juiste steun ontbreekt. Per januari 2019 is er een nieuwe meldcode, deze bevat een afwegingskader. Dit afwegingskader wordt met alle pedagogisch medewerkers besproken. Carine van Zandvoort is de aandacht functionaris huiselijk geweld en kindermishandeling; deze aandacht functionaris heeft de training 'aandacht functionaris huiselijk geweld en kindermishandeling' gevolgd. Bij ieder vermoeden van kindermishandeling wordt direct de aandacht functionaris ingeschakeld. Zij bewaakt het traject, is contactpersoon met Veilig Thuis en andere betrokken instanties. Zij monitort het traject en grijpt in als het traject vertraagd of stagneert. In de meldcode staat een tijdsplan; dit tijdsplan stelt de maximale termijn per stap. De ervaring leert dat iedere situatie uniek en complex is, waardoor maatwerk vaak een vereiste is. De aandacht functionaris evalueert continu gedurende het proces, waarbij zij handelen en het tijdspad zal aanpassen aan de specifieke situatie en urgentie van de situatie. Carine is eindverantwoordelijk en neemt de verantwoording voor ieder traject en elke melding op zich. Kindermishandeling is een vast agendapunt tijdens iedere teamvergadering.

In ons veiligheids- en gezondheidsbeleid en in ons protocol 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang is dit uitgebreid uitgewerkt.

Ondersteuning op de groep door andere volwassenen en stagiaires

Regelmatig wordt het team van vaste pedagogisch medewerkers op de groep ondersteund door stagiaires. Zo hebben wij stagiaires PW (pedagogisch werker) 4 voor de Kinderopvang. Stagiaires van pw 4 zijn BOL-leerlingen en worden begeleid door een werkbegeleider (een ervaren pedagogisch medewerker) en een praktijkopleider. Stagiaires van niveau 3 en 4 worden opgeleid tot pedagogisch medewerker kinderopvang. Zij zullen naast huishoudelijke werkzaamheden ook opdrachten doen met de kinderen.

De stagiaire is altijd boventallig (extra) op de groep aanwezig. Door deze stagiaires wordt niets gedaan zonder dat er een pedagogisch medewerker bij aanwezig is en meekijkt. Over het begeleiden van stagiaires hanteren wij bepaalde richtlijnen welke vastliggen in het beleid stagiaires.

Wij zijn van mening dat het voor ons van belang is om stagiaires te begeleiden. Zij zijn immers onze toekomstige collega's. Voor de kinderen is het soms even wennen als er een nieuwe stagiaire is, maar met een stagiaire is er ook extra aandacht voor de kinderen. Ons streven is dat de stagiaire, een heel schooljaar bij ons blijft. Dit is voor zowel de kinderen als de pedagogische medewerker prettig.

Derde jaar stagiaires

Binnen “Het Maanvisje” kan het voorkomen dat er derdejaars studenten stagelopen. Deze stagiaires kunnen, indien nodig, tijdens vakanties en ziektevervangings worden ingezet op de groep (met uitzondering van hun vaste stagedagen). Dit geldt echter niet voor een structurele wekelijkse inzet. Daarnaast kijken wij altijd naar de stagiaire; is de stagiaire bekwaam genoeg om onder toezicht van de pedagogisch medewerkers ingezet te worden? De stagiaire is nooit eindverantwoordelijke en er is altijd een pedagogisch medewerker in dezelfde ruimte aanwezig.

Coach en beleidsmedewerker

De kwaliteit van onze pedagogisch medewerkers is bepalend voor de dagelijkse praktijk. Daarom zal iedere pedagogisch medewerker gecoacht worden door een pedagogisch coach. De coach traint en begeleidt onze pedagogisch medewerker bij praktijkwerkzaamheden. Bij het Maanvisje wordt gewerkt met een pedagogisch coach. Deze is HBO geschoold.

Daarnaast besteedt de beleidsmedewerker aandacht aan het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie.

10. Samen met de ouders

Samen met de ouders ben je partner in opvoeding en samen zorgen we voor de juiste stimulering van de kinderen in zijn/ haar behoeftes.

Een gelukkige en veilige kindertijd gun je ieder kind. Ouders zijn de eerste en belangrijkste opvoeders om daarvoor te zorgen. Wanneer een kind naar het Maanvisje komt willen wij daar graag een steentje aan bijdragen. Hiervoor is een open en positieve samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers belangrijk. Daarom gaan we regelmatig met ouders in gesprek over wat een kind meemaakt, hoe het zich ontwikkelt en of er eventuele zorgen zijn.

In de relatie met elkaar, staan duidelijke en eerlijke communicatie en wederzijds begrip, centraal. Mondeling en schriftelijk wisselen we informatie uit over dagelijkse zaken en belangrijke gebeurtenissen. Ieder jaar zijn er oudergesprekken waarin de ontwikkeling en het welbevinden van het kind centraal staan. We vinden het ook belangrijk dat ouders elkaar ontmoeten, daarom vierten we samen feest of organiseren we ouderbijeenkomsten.

Communicatie

Op de groepen vinden wij het belangrijk om u elke dag een persoonlijke overdracht te geven. Daarnaast schrijven wij dagelijks in het digitale schriftje voor kinderen, waar u zelf ook toegang tot heeft. In dit digitale schriftje kunnen wij ook met u communiceren en foto's versturen.

Ouderavond

Wij streven ernaar om jaarlijks een ouderavond te organiseren. Tijdens deze ouderavonden komen pedagogische onderwerpen aan de orde. Soms nodigen we een spreker uit en een andere keer geven we uitleg over het hoe en waarom van onze werkwijze en is er ruimte en gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen. Graag verwelkomen wij u ook op ons jaarlijks maanvisjesfeest.

Nieuwsbrief

Rond de 10^e van de maand versturen wij een nieuwsbrief waarin wij het nieuws en actuele ontwikkelingen met jullie delen. Daarnaast is er ruimte voor oproepen vanuit ouders en zullen er ook leuke anekdotes van kinderen in opgenomen worden.

10 minuten gesprek

Binnen het Maanvisje vinden geregeld gesprekken plaats tijdens het brengen en halen. Voor meer diepgaande contacten is er een mogelijkheid elkaar uitgebreider te spreken. Jaarlijks vindt er een 10 minuten gesprek plaats, we nodigen u uit voor een gesprek over de ontwikkeling van uw kind. Er is dan tijd om met elkaar te praten over de ontwikkeling en het welbevinden van uw kind zonder andere ouders of kinderen in de buurt. Indien onze pedagogisch medewerkers zich zorgen maken over een kind is er soms eerder of vaker behoefte aan een gesprek. Mocht u behoefte hebben aan een gesprek tussendoor, dan kunt u ook altijd hiervoor een afspraak maken.

Soms kan het belangrijk zijn om deskundigen van buiten in te schakelen, maar dit doen wij alleen indien u hiermee instemt. Pedagogisch medewerkers en ouders kunnen altijd het initiatief nemen voor extra oudergesprekken.

De gesprekken worden teruggekoppeld naar teamgenoten tijdens het groepsoverleg. Bij problemen is de manager eventueel aanwezig bij de gesprekken met de ouders. Ook kunt u altijd direct contact met de manager opnemen.

Oudercommissie

De taak van de oudercommissie is het behartigen van de belangen van de ouders. Minimaal drie ouders van kinderen die op het KDV of de BSO geplaatst zijn, maken deel uit van de oudercommissie. De ouderraad heeft wettelijk adviesrecht. Iedere ouder kan met vragen, klachten of ideeën terecht bij de oudercommissie. Ouders die graag deelnemen aan de ouderraad zijn van harte welkom.

De oudercommissie fungeert als aanspreekpunt voor de ouders en de manager en zorgen voor een goede en heldere informatieverstrekking aan de ouders. De oudercommissie stelt zich als doel de belangen van de kinderen en de ouders van het Maanvisje zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie adviseert de manager van het Maanvisje ten aanzien van kwaliteit van de verzorging, de opvoeding en het kindercentrum en voert regelmatig overleg met de manager en pedagogisch coach. Minimaal 4x per jaar komt de oudercommissie bij elkaar.

De oudercommissie is een bijzonder en belangrijk orgaan voor het Maanvisje en heeft adviesrecht over onder andere:

- De uitvoering van het kwaliteitsbeleid
- Algemeen pedagogisch beleidsplan
- Veiligheids- en gezondheidsbeleid
- Spel en ontwikkelingsactiviteiten
- De vaststelling en wijziging van het Klachtenreglement
- Openingstijden

Daarnaast organiseert de oudercommissie incidenteel activiteiten voor en met ouders en helpt de oudercommissie bij het organiseren van feesten.

Interne klachtenafhandeling

Het Maanvisje levert kwalitatieve kinderopvang en heeft continu haar focus gericht op de naleving van de kwaliteitsprocessen binnen haar organisatie. Desalniettemin kan het zijn dat u als ouder geconfronteerd wordt met een situatie waarover u niet of minder tevreden bent. In het algemeen raden wij ouders aan een klacht te bespreken op de plaats waar de klacht zich afspeelt en/of met de persoon om wie het gaat. Dat kan een pedagogisch medewerker of de manager zijn. Een rustig gesprek kan vaak al veel oplossen. Ook is het fijn als u uw klacht via mail neerlegt bij de manager. De klacht die ouders indienen, wordt zorgvuldig onderzocht. Tijdens de afhandeling van de klacht houden wij de ouder zoveel mogelijk op de hoogte over de voortgang. We streven erna de klacht zo snel mogelijk af te handelen, maximaal binnen 6 weken na het schriftelijk indienen. Als reactie op hun klacht, zullen wij een termijn stellen waarbinnen eventuele maatregelen getroffen worden. Zijn ouders echter

na deze eerste stap niet tevreden, dan kunnen klachten altijd direct worden voorgelegd aan het klachtenloket van de geschillencommissie. Dit doet je via <https://www.klachtenloket-kinderopvang.nl/ouders/>. Komen we hier met elkaar niet uit kan de klacht nog bij de geschillencommissie neergelegd worden. Zie ook onderstaand subhoofdstuk.

Geschillencommissie

Op 9 november heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Branche kinderopvang geïnformeerd over de verplichting om per 1 januari 2016 aangesloten te zijn bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen, waaraan tevens verbonden is het Klachtenloket Kinderopvang. Het Maanvisje heeft hier gehoor aan gegeven en heeft zich per 9 augustus 2019 laten registreren bij de Geschillencommissie.

Onderstaand artikel geeft aan hoe de ouder en/of de oudercommissie met een klacht dient om te gaan. Voor meer informatie verwijst het Maanvisje u graag door naar de website van de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl

Geschilartikel Kinderopvang

1. De ouder/ oudercommissie dient de klacht eerst bij de ondernemer in te dienen.
2. Leidt de klacht niet tot een oplossing dan moet het geschil binnen 12 maanden na de datum waarop de ouder/ oudercommissie de klacht bij de ondernemer indiende, schriftelijk of in een ander door de commissie te bepalen vorm bij de Geschillencommissie Kinderopvang (hierna: Geschillencommissie) aanhangig worden gemaakt.
3. Geschillen kunnen zowel door de ouder/ oudercommissie als door de ondernemer aanhangig worden gemaakt bij de Geschillencommissie.
4. Wanneer de ouder/ oudercommissie een geschil aanhangig maakt bij de Geschillencommissie, is de ondernemer aan deze keuze gebonden. Indien de ondernemer een geschil aanhangig wil maken, moet hij de ouder/ oudercommissie schriftelijk of in een andere passende vorm vragen zich binnen vijf weken uit te spreken of hij daarmee akkoord gaat. De ondernemer dient daarbij aan te kondigen dat hij zich na het verstrijken van de voornoemde termijn vrij zal achten het geschil bij de gewone rechter aanhangig te maken.
5. De Geschillencommissie doet uitspraak met inachtneming van de bepaling van het voor haar geldende reglement.
6. Het reglement van de geschillencommissie is beschikbaar via www.degeschillencommissie.nl en wordt desgevraagd toegezonden. De beslissing van de Geschillencommissie geschiedt bij wege van bindend advies. Voor de behandeling van een geschil door de Geschillencommissie is een vergoeding verschuldigd.
7. Uitsluitend de hierboven Geschillencommissie dan wel de gewone rechter is bevoegd van geschillen kennis te nemen.